

Funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this publication represents the views of the author only and is her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

(Uwaga: Wszystkie nazwiska są fikcyjne, podobnie jak fakty w tej sprawie)

Ramy prawne:

Prawo międzynarodowe

Art. 17 ust. 1 konwencji montrealskiej¹ stanowi:

„Przewoźnik odpowiada za szkodę poniesioną w razie śmierci lub uszkodzenia ciała pasażera tylko pod warunkiem, że wypadek, który spowodował śmierć lub uszkodzenie ciała, miał miejsce na pokładzie samolotu lub w trakcie wykonywania czynności związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem.”

Prawo UE

Motywy od 5 do 7 rozporządzenia (WE) nr 889/2002² zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 2027/97 w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego z tytułu wypadków lotniczych mają następujące brzmienie:

(5) Wspólnota podpisała Konwencję montrealską, wskazując na swój zamiar stania się stroną tego porozumienia poprzez jego ratyfikację.

(6) Konieczna jest zmiana rozporządzenia Rady (WE) nr 2027/973 z dnia 9 października 1997 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego z tytułu wypadków lotniczych w celu dostosowania go do postanowień konwencji montrealskiej, tworząc w ten sposób jednolity system odpowiedzialności w międzynarodowym transporcie lotniczym.

(7) Niniejsze rozporządzenie i Konwencja montrealaska wzmocniają ochronę pasażerów i osób pozostających na ich utrzymaniu i nie mogą być interpretowane w sposób osłabiający ich ochronę w stosunku do obecnego ustawodawstwa w dniu przyjęcia niniejszego rozporządzenia

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 2027/97, zmienionego rozporządzeniem nr 889/2002 („rozporządzenie nr 2027/97”), „niniejsze rozporządzenie wdraża odpowiednie postanowienia Konwencji montrealskiej w odniesieniu do przewozu lotniczego pasażerów i ich bagażu oraz ustanawia pewne przepisy uzupełniające.”

Prawo krajowe Lumburka

Art. 20 Kodeksu Postępowania Cywilnego Lumburka („KPC”) stanowi, że powództwo o odszkodowanie musi być wniesione w terminie 18 miesięcy od chwili, gdy nastąpiło zdarzenie powodujące szkodę lub od chwili, gdy poszkodowany dowiedział się o szkodzie (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

¹ Konwencja w sprawie ujednoczenia niektórych zasad dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, zawarta w Montrealu w dniu 28 maja 1999 r., podpisana przez Wspólnotę Europejską w dniu 9 grudnia 1999 r. i zatwierdzona w jej imieniu decyzją Rady 2001/539/WE z dnia 5 kwietnia 2001 r. (Dz.U. L 194, s. 38) („konwencja montrealaska”), która weszła w życie w odniesieniu do Unii Europejskiej w dniu 28 czerwca 2004 r.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 maja 2002 r. (Dz.U. L 140, s. 2). ³ Rozporządzenie Rady z dnia 9 października 1997 r. (Dz.U. L 285, s. 1).

Funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this publication represents the views of the author only and is her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Art. 25 Kodeksu Postępowania Cywilnego Lumburka („KPC”) stanowi:

Sąd odwoławczy nie może zmienić następujących orzeczeń sądów pierwszej instancji:

(...)

(j) decyzje dotyczące odszkodowań w transporcie

Art. 35 KPC uzależnia dopuszczalność sądowego powództwa o odszkodowanie od uprzedniej obowiązkowej mediacji. Powództwo sądowe staje się dopuszczalne jedynie w przypadku niepowodzenia mediacji.

Art. 52 KPC stanowi: W postępowaniu odwoławczym każda ze stron musi być reprezentowana przez adwokata. Jedynie prawnik dopuszczony do krajowej izby adwokackiej może reprezentować skarżącego. Jeżeli warunek ten nie jest spełniony, skarga może zostać uznana za niedopuszczalną.

Art. 2 ustawy o mediacji w Lumburku stanowi, że mediator powinien dołożyć wszelkich starań, aby zakończyć proces mediacji w każdej sprawie w terminie 12 miesięcy.

Fakty

W 2015 r. pani T., wnosząca odwołanie, podróżowała na pokładzie samolotu. Podróż na trasie Priga (Priga Republic) – Lumburk (Lumburk; Lumburk i Priga Republic są państwami członkowskimi UE) obsługiwały linie lotnicze QuickandSafeAirlines. W trakcie lotu, pani T. podano filiżankę gorącej kawy, która, gdy została postawiona na stoliku przed nią, przewróciła się na jej prawe udo. Być może było to spowodowane wadą składanego stolika na tacę, a być może wibracjami samolotu. Rozlana kawa spowodowała u pani T. poparzenie drugiego stopnia.

Z powodu tego wypadku pani T. musiała być hospitalizowana przez kilka dni i opuściła ważne spotkanie biznesowe oraz przyjęcie rocznicowe zorganizowane dla jej syna. Wniosła ona roszczenie na podstawie art. 17 ust. 1 konwencji montrealskiej, domagając się zasądzenia od przewoźnika odszkodowania za wyrządzoną jej szkodę, szacowanego na 100 000 euro.

Chociaż pani T. sama jest odnoszącym sukcesy prawnikiem i współnikiem w kancelarii prawnej założonej w Lumburku, zdecydowała się być reprezentowana przez pana Coca, który pracuje jako zatrudniony prawnik w tej samej kancelarii. Pan Coca był wielokrotnie uznawany za jednego z wiodących ekspertów w sprawach o odszkodowanie.

Pani T. wniosła pozew nie dopełniając obowiązku uprzedniego skorzystania z mediacji. W swoim wniosku wyjaśnia ona, że jej zdaniem krok ten opóźnia wymierzanie sprawiedliwości.

Skarga pani T. została oddalona postanowieniem sądu pierwszej instancji. Sąd ten nie rozpatrywał merytorycznie tego roszczenia, ponieważ uznał, że brak poszanowania dla uprzedniego skorzystania z mediacji czyni powództwo niedopuszczalnym.

Pani T. wniosła odwołanie od tego postanowienia. Sąd odwoławczy uchylił orzeczenie pierwszej instancji i przekazał sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu

Funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this publication represents the views of the author only and is her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

sąd apelacyjny wyjaśnił, że wymóg uprzedniego skorzystania z mediacji utrudniał skuteczne wymierzanie sprawiedliwości. Wynika to, jego zdaniem, z art. 47 karty.

Sąd pierwszej instancji wydał nowe orzeczenie, w którym ponownie odrzucił skargę pani T. jako niedopuszczalną ze względu na nieprzestrzeganie wcześniejszego zobowiązania do mediacji.

Pani T. złożyła ponownie odwołanie. Sąd odwoławczy, przed którym toczy się obecnie postępowanie, uważa, że ze względu na ograniczenia, jakie art. 25 lit. j) KPC nakłada na jego kompetencje, może on jedynie ponownie uchylić decyzję wydaną w pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania. Zauważa jednak, że jest mało prawdopodobne, by jej nowa decyzja była respektowana. Sąd odwoławczy zauważa, że w prawie krajowym nie ma przepisu, który dawałby mu środki niezbędne do zapewnienia, że jego ostateczna decyzja będzie respektowana przez sąd pierwszej instancji. Zastanawia się, czy może powołać się na prawo UE, aby uzyskać uprawnienie do zastąpienia decyzji pierwszej instancji.

Ponadto sąd odwoławczy uważa, że reprezentacja pani T. nie spełnia wymaganych standardów prawa krajowego. W szczególności jest zdania, że zgodnie z krajową wykładnią art. 52 KPC, p. Coca nie jest prawnikiem w rozumieniu tego przepisu. Dzieje się tak dlatego, że nie można go uznać za wystarczająco niezależnego. Jego niezależności od reprezentowanej strony (pani T.) uniemożliwia status pracownika kancelarii prawnej, której współwłaścicielką jest pani T. W tym kontekście sąd odwoławczy ma wątpliwości co do zgodności takiej zasady z wymogiem skutecznego środka prawnego [odwoławczego].

W tych okolicznościach sąd odwoławczy postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunał zadał następujące pytania wstępne:

1. Czy art. 47 karty, art. 6 EKPC i zasadę skuteczności należy interpretować w ten sposób, że sądy krajowe są uprawnione do zmiany orzeczenia właściwego sądu pierwszej instancji i rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, jeżeli sąd pierwszej instancji nie uwzględnił jednoznacznej oceny zawartej w orzeczeniu sądowym stwierdzającym nieważność poprzedniego orzeczenia wydanego w pierwszej instancji?
2. Czy art. 47 Karty stoi na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego, takiemu jak zawarty w art. 35 KPC, który uzależnia dopuszczalność odwołania w postępowaniu dotyczącym odszkodowań wynikających z konwencji montrealskiej od próby pozasądowego rozstrzygnięcia sporu?
3. Czy art. 47 Karty stoi na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego takiemu jak zawarty w art. 52 KPC, który wprowadza obowiązek zastępstwa prawnego i uzależnia dopuszczalność odwołania w sprawie o odszkodowanie na podstawie konwencji montrealskiej od niezależności przedstawiciela prawnego?